

© Третяк Н. Г., Дудченко М. О., Шапошник О. А., Кудря І. П.

УДК 616.1/4:378.147

Третяк Н. Г., Дудченко М. О., Шапошник О. А., Кудря І. П.

РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ЯК ШЛЯХ У ФОРМУВАННІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Вищий державний навчальний заклад України

«Українська медична стоматологічна академія» (м. Полтава)

yarduk@mail.ru

Зміни, що відбуваються в суспільстві, зумовлюють зміни в системі освіти та подальшу інтеграцію в міжнародний і європейський освітній простір. Запровадження європейських стандартів освіти не має здійснюватися механічно, оскільки Болонський процес є не тільки шляхом модернізації освіти, але й дає можливість презентувати освіту України, зберегти кращі методи викладання та освітянські традиції. Якість підготовки майбутнього лікаря з урахуванням специфіки діяльності значно залежить від організації самостійної роботи, форм, методів і контролю її ефективності. Самостійна робота студентів (СРС) є невід'ємною частиною навчального процесу та способом осягнення навчального матеріалу [5].

Основною метою СРС є покращення професійної підготовки спеціалістів високої кваліфікації, яка направлена на формування діючої системи фундаментальних, професійних умінь та навичок, які б вони могли вільно та самостійно використовувати в практичній діяльності [5].

Мова йде про підготовку спеціалістів завтрашнього дня, конкурентоздатних в світовому масштабі, які вміють творчо, оперативно вирішувати нестандартні виробничі, наукові, навчальні задачі з максимально значимим ефектом, як для себе, так і в цілому для суспільства.

За словами К.Д. Ушинського, самостійні думки витікають тільки з самостійно добутих знань. Життя підтверджує, що знання, які студент здобув самостійно, завдяки власному досвіду, є найміцнішими.

До самостійної роботи відносять роботу, яку студент виконує без безпосередньої участі викладача, але за його завданням і в спеціально виділений час.

Головна мета СРС – це розвиток вміння набути наукові знання через самостійний пошук інформації, формування активної зацікавленості до творчого підходу в навчальній роботі [4].

Вирішальна роль в організації СРС належить викладачу, який повинен працювати не з студентом «взагалі», а з конкретною особистістю, з її сильними та слабкими сторонами, індивідуальними здібностями.

Одним із факторів СРС є участь майбутнього лікаря в науково-дослідній роботі (НДР), яка виявляється ефективним методом підготовки якісно нових фахівців у вищій школі. Вона розвиває творче мислення, індивідуальні здібності, дослідні навички студентів, дозволяє здійснювати підготовку ініціативних фахівців, розвиває наукову інтуїцію, творчий

підхід до сприйняття знань і практичне застосування їх для вирішення завдань і наукових проблем [2].

До НДР молодь залучається через студентське наукове товариство (СНТ). Участь студентів в наукових дослідженнях у СНТ поширює загальний та професійний кругозір майбутніх спеціалістів, навчає самостійності, більш поглибленому та творчому засвоєнню матеріалу, що вивчається. Завдяки СНТ майбутнім лікарям прищеплюються навички НДР, що сприяє поглибленому вивченню навчального матеріалу з вибраної дисципліни, навчанню студентів методам лабораторних та клінічних досліджень, вивченню сучасної медичної апаратури, опануванню новими методами діагностики, лікування та профілактики захворювань – сприяє публікацій та впровадження в практику винаходів, раціональних пропозицій та кращих студентських наукових робіт.

Традиційною формою організації наукової студентської роботи, яка широко використовується у вузі є студентське наукове товариство. Останнє об'єднує велику кількість ентузіастів, які вивчають принципи, методи та прийоми ведення наукової роботи. Наукова спрямованість студентського товариства – глибока розробка найважливіших питань медицини загалом та окремих її профільюючих напрямків. Специфічною в організації роботи є спільність наукових інтересів викладачів та студентів [1,2].

З метою залучення студентів до наукової роботи на кафедрі внутрішньої медицини № 1, хірургії № 1 створено та працюють студентські наукові гуртки, членами якого є студенти IV-VI курсів. Керівництво роботою гуртка здійснює науковий керівник, який відповідає за ефективну його роботу, забезпечує участь студентів в наукових заходах різного рівня, звітує про роботу на засіданні кафедри та надає звітні матеріали проректору з наукової роботи за підсумками навчального року. Організаційну роботу гуртка покладено на старосту, якого обирають відкритим голосуванням на засіданні гуртка. Староста спільно з керівником гуртка бере участь у підготовці засідань, відповідає за інформування учасників про їх проведення, передачу інформації членам гуртка, його взаємодію з іншими студентськими організаціями.

Для активних членів студентського наукового гуртка передбачається можливість опублікування в наукових виданнях кращих робіт, подання на всеукраїнські конференції та конкурси оригінальних досліджень, користуватися пільгами при вступі до

магістратури та аспірантури за умови досягнення істотних успіхів у науково-дослідницькій роботі, високої успішності у навчанні [6].

Основна мета гуртка – надати студентам навички професійного зростання у терапевтичній та хірургічній галузі, відбір та вивчення спеціальної медичної літератури, вміння робити висновки та узагальнення, вести науково-дослідну роботу, використовувати сучасні інформаційні технології у підготовці та професійній діяльності лікаря [3,6].

Однією з форм праці гуртка є дискусія, яка спирається на зроблені студентами доповіді і повідомлення з певної теми. Тематикою для обговорення стають найбільш актуальні та проблемні питання терапії та хірургії.

Саме на засіданні гуртка обговорюються наукові доповіді, часто вперше в житті написані студентами. На обговорення членами гуртка виносяться не лише студентські наукові доповіді, а й доповіді, написані під керівництвом вчених групою студентів або індивідуально.

Особливу цінність засідань гуртківців є участь в них хворих, викладачів кафедри, що дає змогу студентам отримати максимум корисної інформації, почути думки фахівців, отримати відповіді на запитання. Студенти завжди мають змогу висловити свою точку зору з приводу предмета обговорення. Атмосфера гуртка дозволяє майбутнім лікарям відчувати себе справжніми фахівцями-правниками та науковцями, а проведення засідань надає студентам можливість зрозуміти тонкощі майбутньої професії. Гурток сприяє підготовці студентів, як наукового резерву, посиленню впливу творчої роботи на вирішення навчальних та виховних задач, формуванню особистості шляхом підвищення наукової активності під час роботи у ньому, розширенню наукової співпраці із молоддю інших вищих навчальних закладів.

Одним із основних способів апробації наукових результатів студентів є участь у вузівських конференціях, Всеукраїнських студентських олімпіадах з навчальних дисциплін і спеціальностей, Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, які дозволяють об'єктивно виявити обдаровану молодь,

формують фахівців нового типу, створюють системи широкого залучення студентів до участі у науково-дослідну діяльність [7]. На конкурс подаються самостійно підготовлені наукові роботи студентів або студентських колективів з актуальних проблем медицини.

На кафедрах науковою роботою охоплені студенти IV-VI курсів, відвідувачі якого неодноразово посідали призові місця на Всеукраїнських та Міжнародних студентських наукових форумах. Тематика студентських наукових робіт відповідає тим проблемам, які розробляються на кафедрах. Результати проведених досліджень подаються на загальну наукову студентську конференцію, приймають участь у конкурсах та олімпіадах.

За останні 4 роки студентами кафедри внутрішньої медицини № 1 та хірургії № 1 ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» опубліковано 89 статей, із них 43 із кафедри внутрішньої медицини № 1. У центральних періодичних виданнях – 18, із них 6 із кафедри внутрішньої медицини № 1. Підготовлено доповідей до підсумкової наукової студентської конференції УМСА – 19, із них 14 із кафедри внутрішньої медицини № 1. Нагороджені грамотами Ради студентського наукового товариства ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» – 5, із них 4 із кафедри внутрішньої медицини № 1.

Студенти кафедри внутрішньої медицини № 1 також беруть участь у Республіканських та Міжнародних наукових студентських конференціях, на яких були нагороджені і отримали дипломи I ступеня – 3 студенти, II ступеня – 5 студентів, III ступеня – 2 студента.

Таким чином, в своїй діяльності студентський науковий гурток ставить за мету підвищення якості формування навичок науково-дослідної роботи як складової професійної підготовки студентів та розвитку наукового потенціалу майбутніх фахівців. Студентське наукове товариство є першою сходинкою перетворення звичайного студента у допитливого, ерудованого спеціаліста-лікаря, наукового працівника. Це перевірена часом надійна кузня кадрів майбутніх спеціалістів.

Література

1. Бурдейна Л.В. Студентський науковий гурток – етап професійної орієнтації студентів медичного вузу / Л.В. Бурдейна, І.І. Андрушко, Л.П. Макарова, М.С. Назарова-Бурдейна // Матеріали навч.-метод. конф. аграрників «Шляхи удосконалення навчального процесу і необхідність впровадження нових підходів у роботі кафедр медичного університету в сучасних умовах Молодь», (Вінниця, 26 лют. 2014 р.). – Вінниця, 2014. – С. 21-22.
2. Клименко В.М. Формування професійної мотивації студентів під час вивчення курсу факультетської хірургії / В.М. Клименко, О.В. Захарчук, В.В. Вакулєнко, А.С. Досаєва // Запорізький медичний журнал. – 2014. – № 1 (82). – 107-108.
3. Кочетова Л.В. Методические подходы к преподаванию курса общей хирургии / Л.В. Кочетова, Ю.С. Винник // Современные проблемы науки и образования. – 2009. – № 2. – С. 42-43.
4. Миняева Н.М. Самообразование студента в вузе в свете ключевых идей гуманитарных наук / Н.М. Миняева // Высшее образование сегодня. – 2010. – № 7. – С. 49-54.
5. Пащенко Т.М. Проблеми організації самостійної роботи студентів / Т.М. Пащенко // Проблеми освіти. Науково-методичний збірник. – 2013. – № 33. – С. 308
6. Сокольникова Ф.М. Студенческий научный кружок в формировании будущей профессиональной стратегии / Ф.М. Сокольникова // Научно-методический электронный журнал «Концепт». – 2015. – Т. 26. – С. 206-210.
7. Шашель В.А. Студенческая конференция как самостоятельная познавательная деятельность студента / В.А. Шашель, О.В. Первишко, Т.Г. Баум, Н.П. Билєнко // Международный журнал экспериментального образования. – 2014. – № 4. – С. 274.

УДК 616.1/.4:378.147

РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ЯК ШЛЯХ У ФОРМУВАННІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Третяк Н. Г., Дудченко М. О., Шапошник О. А., Кудря І. П.

Резюме. Наведено досвід організації роботи студентського наукового товариства на кафедрі внутрішньої медицини № 1 та хірургії № 1 ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія». Показано, що залучення студентів у поза аудиторний час до вивчення внутрішньої медицини та хірургії сприяє формуванню професійної мотивації, навичок, стимулює засвоєння сучасних інформаційних технологій у медицині і підвищує результати успішності. Студентське наукове товариство є першою сходинкою перетворення звичайного студента у допитливого, ерудованого спеціаліста-лікаря, наукового працівника.

Ключові слова: студентське наукове товариство, самостійна робота.

УДК 616.1/.4:378.147

РОЛЬ СТУДЕНЧЕСКОГО НАУЧНОГО ОБЩЕСТВА КАК ПУТЬ В ФОРМИРОВАНИИ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ

Третяк Н. Г., Дудченко М. О., Шапошник О. А., Кудря І. П.

Резюме. Приведен опыт организации работы студенческого научного общества на кафедре внутренней медицины № 1 и хирургии № 1 ВГУЗУ «Украинская медицинская стоматологическая академия». Показано, что привлечение студентов во внеаудиторное время к изучению внутренней медицины и хирургии способствует формированию профессиональной мотивации, навыков, стимулирует усвоение современных информационных технологий в медицине и повышает результаты успеваемости. Студенческое научное общество является первой ступенью превращения обычного студента в любознательного, эрудированного специалиста-врача, научного сотрудника.

Ключевые слова: студенческое научное общество, самостоятельная работа.

UDC 616.1/.4:378.147

THE ROLE OF THE STUDENT SCIENTIFIC SOCIETY AS THE WAY IN THE FORMATION OF STUDENTS' INDEPENDENT WORK

Tretyak N. G., Dudchenko M. A., Shaposhnyk O. A., Kudria I. P.

Abstract. One of the factors of independent work of students is participation in creative activities, which is manifested in research work.

The research work of the students involved via the student scientific society. Youth participation in scientific research expands the General and professional Outlook of future professionals, teaches independence, more in-depth and creative assimilation of the studied material. Thanks to the student scientific society, future doctors are imparted skills that promotes in-depth study of educational material on your chosen subject, teaching students laboratory and clinical studies, the study of modern medical equipment, the mastery of new methods of diagnostics, treatment and prevention of diseases, promotion of publications and the introduction into practice of inventions and rational suggestions and the best student research papers.

With the aim of attracting students to scientific work at the Department of Internal Medicine No. 1, Surgery No. 1 up and running student clubs and societies whose members are the students of IV-VI courses. Management of the study group conducts scientific Director, who is responsible for effective work ensures the participation of students in research activities at various levels, reports on the meeting of the Department and provides deliverables to the Vice-rector on scientific work at the end of the school year.

The special value of the meetings is the participation of students in them, the sick, teachers of the Department that allows students to obtain the maximum of useful information, to hear the opinions of experts, get answers to questions. Students always have the opportunity to express their point of view about the subject matter. The atmosphere of the circle allows future doctors to feel the real experts and scientists; the conduct of meetings provides students with the opportunity to understand the intricacies of the future profession.

One of the main ways of testing the scientific results of the students is participation in University conferences, all-Ukrainian student Olympiads in the disciplines and professions, the all-Ukrainian competitions of student scientific works, which allow to objectively identify gifted students, formed of specialists of a new type, create a system of involvement of students to participate in research activities. Submitted to the contest independently prepared the scientific work of students or student groups of the urgent problems of medicine.

Over the past 4 years students of the Department of Internal Medicine № 1 and Surgery No. 1 HEIU «Ukrainian Medical Dental Academy» published 89 articles, of which 43 from the Department of Internal Medicine № 1. In the central periodicals – 18, 6 of them from the Department of Internal Medicine № 1. Prepared presentations for the final scientific student conference of the UMDA – 19, 14 of them from the Department of Internal Medicine № 1. Awarded with diplomas of the Council of student scientific society of HEIU «Ukrainian medical Dental Academy» – 5, 4 of them from the Department of Internal Medicine № 1.

Students of the Department of Internal Medicine № 1 also participate in national and international scientific student's conferences which were awarded diplomas of I degree – 3 students, II grade – 5 students, of III degree – 2 students.

Student scientific society is the first step of transforming an ordinary student into an inquisitive, erudite specialist doctor, scientific worker.

Keywords: student scientific society, independent work.

Стаття надійшла 01.02.2017 року